

Working with foreign sources

Методичні вказівки та інструкції. При виконанні завдання за цією темою треба користуватись пошуковими системами. Для відповіді на поставлені питання зверте значення термінів зі спеціалізованими словниками. Серед електронних словників рекомендуємо використовувати multitrans. Також корисним є звернення до електронних перекладачів, наприклад, deepl.

Для якісного виконання завдання потрібно зрозуміти зміст та деякі деталі запропонованого матеріалу. Особливу увагу зверніть на застосування викладеної теорії до розв'язання конкретних задач і надайте свої приклади. Під час захисту виконаної роботи використовуйте розглянуту раніше термінологію.

Translation of scientific and technical texts on speciality from a foreign language

Короткі теоретичні відомості. Виділяють наступні способи перекладу науково-технічних термінів.

Еквівалентний переклад. При такому способі перекладу в цільовій мові знаходять повний еквівалент терміна, який було використано в мові оригіналу. Звичайно, що така ситуація можлива не завжди, але в тих випадках коли все ж можлива, це є найкращим варіантом.

Приклади еквівалентного перекладу:

- а) *integral* – інтеграл;
- б) *test* – перевірка;
- в) *prognosis* – прогноз;
- г) *program* – програма;
- д) *matrix* – матриця.

Транслітерація. При цьому способі перекладу термін, який використано в мові оригіналу просто зображується літерами цільової мови. При такому способі перекладу перекладений термін підлягає обов'язковому поясненню, якщо в цільовій мові він раніше не зустрічався.

Приклади транслітерації:

- а) *slash* – слеш;
- б) *startup* – стартап;
- в) *bush* – буш.

Семантичне калькування. В науково-технічному перекладі застосування цього способу можливо лише за умови повного співпадіння структури лексичної одиниці.

Наприклад:

- а) *Jacobi theorem* – теорема Якобі;

б) *local theory* – локальна теорія.

Запозичення. Під запозиченням розуміють повне повторення звукового складу й написання терміна. Такий спосіб перекладу можна застосовувати в тому випадку, коли цей новий термін називає новий предмет, який не має назви в цільовій мові.

Наприклад:

- а) *neutron* – нейтрон;
- б) *plasmon* – плазмон;
- в) *pit-stop* – піт-стоп;
- г) *interface* – інтерфейс;
- д) *radiator* – радіатор.

Конкретизація. При такому способі перекладу термін із мови оригіналу, який має широке значення замінюють на термін, який має більш вузьке значення в цільовій мові. Такий спосіб перекладу застосовується для уточнення у випадку коли термін може бути трактований неоднозначно.

Приклади конкретизації:

- а) *null tensor* – тензор нульового ранга, скаляр;
- б) *pair of gears* – пара спряжених зубчатих колес;
- в) *dirt inclusion* – породне включення, безрудне включення.

Генералізація. Коли вибрано цей спосіб, тоді виконують дії, обернені до тих, що виконувались в попередньому способі. Термін з вузьким значення замінюють на термін з більш широким значенням в цільовій мові.

Наприклад:

rifleman – стрілок.

Методичні вказівки та інструкції. Наявність потрібного словника ще не є гарантією того, що переклад буде адекватним. Окрім того, що треба перекласти термін, ще треба вірно інтерпретувати його в залежності від контексту. Тому вміння правильно інтерпретувати значення терміну є безумовно необхідним перекладачу, який працює із науково-технічними текстами.

Зазвичай при перекладі науково-технічної літератури перекладач комбінує наведені вище способи. Це дозволяє зробити переклад адекватним та точним.